Bat. Gen.
XLV
286

STOVIA

UITVOERING

door de

Leerlingen van STOVIA

op

8 Augustus 1921

PROGRAMMA

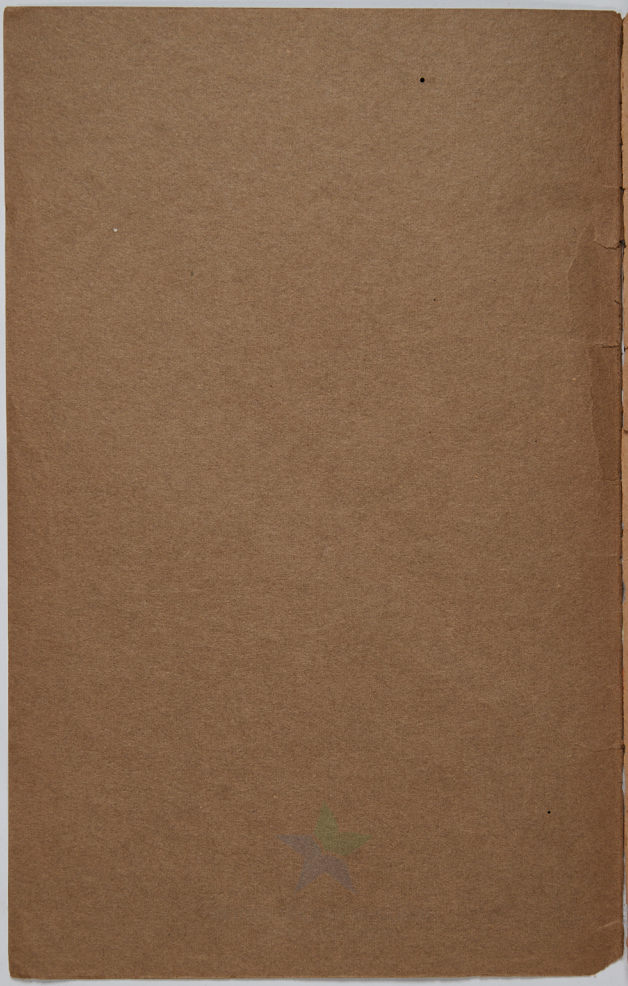

Rp. 261.120

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERFORMANCE

of the

Students of the

Medical School

at

Weltevreden

on the occasion of

the Fourth Congress

of the

Far Eastern Association of

Tropical Medicine

at

8th August 1921

PERPUSTAKAAN NASIONAL

XLV 286
0000 1053303
0010-75648710

TOONEEL-UITVOERING

ter gelegenheid van het

Vierde Congres

van de

Far Eastern Association

of Tropical Medicine

in de

Stadsschouwburg te Weltevreden

door de

Leerlingen van Stovia

op

8 Augustus 1921

BAT. GENOOTSCHAP VAN K.EN W.

PROGRAM

1. Story of Romo Doeto ..... Scene I
   (see text)
2. Story of Romo Doeto ..... Scene II
   (see text)
3. The Randai
   (see text)
4. Story of Romo Doeto ..... Scene III
   (see text)

PAUSE

5. Story of Romo Doeto ..... Scene IV
   (see text)
6. The Pentjak
   (see text)
7. Story of Romo Doeto ..... Scene V
   (see text)

The numbers 3 and 6 are played by students from Sumatra, the other ones by students from Java.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Episodes from the story of Romo Doeto, a fragment of Wâlmîki's great epic poem, Ramayana.

Romo, son of Dhastorhoto, king of Ngajodjo, was compelled by his father to live the life of a hermit for fourteen years in the forest of Dandoko. He was the victim of the intrigues of his step-mother, Queen Kaikéyi, who wished to see her own son, Bharoto, on the throne instead of Romo, the eldest son and heir of King Dhastorhoto. Romo, far from being offended at this base deed of his stepmother, departed cheerfully to the forest, after having taken leave of his friends and relations, accompanied by his beautiful wife, Sinto, and his younger brother, Lesmono, who never left him. These three royal persons lived for some years in the forest like hermits, clothed in humble garments. They inhabited a hut made of leaves, and Romo wore his princely locks plaited like an ascetic, and instead of a throne, he had a deer-skin for his seat.

Dhosomoeko, or Rahwono, King of Ngalenko, the personification of everything evil, had heard of the three hermits. Passion blazed in the breast of the mighty Raksoso prince when he heard the description of the beautiful Sinto. He determined to steal away Sinto, with the help of another Raksoso whom he forced to aid him. By means of strategy, he attained his object and carried off Sinto in his chariot through the air.

Romo and Lesmono sorrowed deeply for the loss of wife and sister-in-law, but, like true Satryos, these strong young men determined to go and seek Sinto. On their way they met the eagle, Djathajoe, a friend of Romo's father. The grey, old bird lay upon the ground, convulsed with pain, his wings broken. He called Romo to him and

told him that he had seen a mighty Raksoso king, with ten heads, flying towards the South, with a very beautiful girl in his arms. The girl cried out repeatedly for Romo. The faithful old bird had then spread his powerful wings for the last time and had fallen upon the Raksoso with beak and claw. Rahwono's chariot was entirely destroyed, but Djathajoe fell to the earth, his wings broken by the mighty blows of the ten-headed Raksoso. Romo listened to this story deeply moved, and after Djathajoe had whispered to him once again: „He has flown Southwards" the old bird breathed his last.

Romo proceeded further with Lesmono in the direction given, and one day they saw a troop of monkeys gathered round their chief. One of their officers, a white monkey called Hanoman, was the least afraid of the two men and addressed the princes, who asked help of the monkeys in their search after Sinto. Soegriwo, the king of the monkeys, promised to help them if Romo, on his part, would assist Soegriwo in the struggle against his brother Soebali, who had thrust him from the throne and had taken possession of his wife. Romo accepted this agreement. Soebali fell, struck down by Romo's arrow and as the monkey-king lay expiring upon the ground, he begged his conqueror to take upon himself the further bringing-up of his son Hanggodo. Soegriwo took possession of the throne, and after a time, Romo and Lesmono went on their way, accompanied by Soegriwo and thousands of monkeys. The four Monkey-Generals, Soegriwo, Hamilo, Hanoman and Hanggodo, searched with their armies for Sinto in all four directions of the compass. Hanoman went towards the South, and was fortunate enough to light upon a brother of Djathajoe, who lived a hermit's life on the sea-shore. The aged bird told Hanoman that Rahwono had flown away over the sea to Ngalenko. The monkeys immediately brought word of this to Romo. Romo at once desired to send someone to Ngalenko with a message from

himself to Sinto. Thereupon arose a contest of honour between Hanoman and Hanggodo, each of whom wanted to take upon himself the difficult and dangerous task. Finally the youthful Hanggodo was worsted by his powerful rival. Hanoman received a ring from Romo and went with this to Ngalenko in order to place the gem in the hand of Sinto as a proof that her husband was already on the way to rescue her. Hanoman flew over the sea, borne by the breath of his heavenly father, Bhathoro Bajoe, the Wind God. He reached Ngalenko and found Sinto in the pleasure-garden of Dhosomoeko in company with Tridjoto, a Raksosi and niece of Dhosomoeko. He told her all about Romo and the others. After this, Hanoman had to return to his own people, but the white monkey did not belie his nature. Boldly and wantonly he destroyed the beautiful trees of the pleasure-grounds. They tried to catch him, but no one was strong enough to seize the lithe and vigorous monkey, and at last Rahwono perceived that he had to do here, not with an ordinary monkey, but with the son of some god. He ordered his powerful son Indradjit, to attack him, and Hanoman was taken prisoner by means of the enchanted arrow of Indradjit. But the soldiers of Indradjit bound the monkey with all sorts of cords, not knowing that, by doing this, they broke the power of the magic chain. The Raksosos set fire to Hanoman, but the energetic monkey gave his bonds such a mighty jerk that the thick cords fell away from him in pieces, and with his burning tail Hanoman set fire to a great part of Ngalenko before he returned to Romo to give a report of his mission.

Scene I.

Gamelan Music.

Dance of the monkey-host before Romo and Lesmono.
Romo asks the monkeys which of them is willing to go to Ngalenko. ..... Blindri.

Scene II.

Contest between Hanoman and Hanggodo..... Sampag.

Scene III.

Dhosomoeko at his toilet in presence of his ministers and generals..... Ritjik-Ritjik.

Scene IV.

Hanoman and Sinto. Arrival of Dhosomoeko to visit Sinto, to whom he declares his love. Hanoman destroys the pleasure-grounds. } Kinanthi and Sampag.

Scene V.

Struggle between Hanoman and Indradjit.
The former is taken prisoner..... Sampag.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

The Pentjak.

This is one of the arts of war practised in the Minangkabau district, and differs from many others here in the East Indies on account of the fact that constant use is made of the feet. One might almost say that the use of the feet is the chief part of the art.

The pentjak is practised as a sort of sport by every boy. The compound of some house of prayer or "soeran" is always chosen as training-ground, and is very carefully kept. All stones and coarse grasses are removed from it and it is kept smooth by watering.

The apprenticeship of candidates begins with the necessary secret ceremonies. The candidate lays at the feet of his future teacher a certain amount of rice, a bunch of bananas, a sum of money not exceeding two and a half guilders, and further a piece of white cotton material about four ells long, and a weapon of some sort made of metal, generally a knife.

The object of the practiser of the pentjak is, to learn to defend himself and to attack his opponent precisely at the right moment. What Tarrasch said with regard to the game of chess, namely „Counter-attack is the best defence" also holds good in this case.

The first thing to strive after is litheness. The opponent should not be attacked in full career, but at moments when his own onset is weakest.

It is generally believed that the pentjak had its origin in the movements of the tiger, and therefore those, who practise it try to attain as much as possible to the invincibility, the quickness, and the agility of the King of the Jungle.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

The Randai.

This is a variation of the Pentjak, gradually inclining to a kind of dance. It is performed on festive occasions, which is never the case with the Pentjak.

Dressed in their most beautiful clothes, the young men stand in rank, and each one endeavours to make his movements as ornamental as possible, knowing that among the eyes fixed upon him are those of young maidens with their dark lustre.

The performers are also proud if they can surpass other groups of dancers.

In some districts, it is the custom for one of the performers to sing during the dance and for the others to repeat the last line of the couplet in chorus.

—

Episoden uit de lakon Romo Doeto, fragment uit het groote heldendicht Ramaïjana van Wâlmîki

Romo, zoon van Dhastorhoto, koning van Ngajodjo moest van zijn vader 14 jaar lang een kluizenaarsleven lijden in het woud Dandoko. Hij was het slachtoffer geworden van de intrigue's van zijn stiefmoeder, Koningin, Kaikeyu die haar zoon Bharoto op den troon wenschte, in plaats van Romo, de oudste zoon en erfgenaam van koning Dhastorhoto. Romo, verre van verontwaardigd te zijn over deze lage daad van zijne stiefmoeder, toog, na afscheid te hebben genomen van zijn vrienden en nabestaanden, welgemoed naar het woud, begeleid door zijn lieftallige gemalin Sinto en zijn jongere broeder Lesmono, die hem nooit verliet. De 3 vorstenkinderen leefden eenige jaren in het woud als kluizenaars in schamele kleederen. Ze bewoonden een hut van bladeren, en Romo had zijn koninklijke lokken gevlochten als een asceet en in plaats van een troon had hij een hertevel als zetel.

Dhosomoeko of Rahwomo, koning van Ngalenko, de vertegenwoordiging van alles, wat slecht was, had van de 3 klaizenaars gehoord. De hartstocht van de machtige Raksoso-vorst vlamde op bij het hooren van de beschrijving van de lieftallige Sinto. Met nog een andere Raksoso, die hij er toe gedwongen had om hem te helpen besloot hij Sinto te schaken. Door list bereikte hij zijn doel en in zijn wagen voerde hij Sinto door de lucht mee.

Romo en Lesmono treurden diep over het verlies van Gemalin en Schoonzuser, maar als echte Satrijo's besloten de krachtige jonge mannen naar Sinto te gaan zoeken. Op hun tocht ontmoetten ze den arend Djathajoe, een vriend van Romo's vader. De oude, grijze vogel lag met stuk-

geslagen vleugels, stuiptrekkend op den grond. Hij riep Romo bij zich en vertelde hem, dat hij een machtigen tien hoofdigen Raksosokoning naar het Zuiden had zien vliegen met een beeldschoon meisje in de armen. Het meisje riep telkens om Romo. De trouwe grijsaard had toen nog voor het laatst zijn machtige wieken uitgespreid en met snavel en klauwen viel hij de Raksoso aan. Rahwono's wagen werd heelemaal vernield, maar Djatajoe viel door de machtige slagen van den tienhoofdigen Raksoso met lamgeslagen vleugels ter aarde. Romo hoorde dit verhaal diep getroffen aan en nadat Djathajoe hem nog toegefluisterd had: „Hij is naar het Zuiden gevlogen", blies de oude vogel den laatsten adem uit.

Romo toog verder met Lesmono in de aangeduide richting en zag op een dag een troep apen om hun hoofdman vereenigd. Een van de officieren, een witte aap, Hanoman geheeten, was het minst bevreesd voor de 2 menschen en sprak de beide prinsen aan. Deze vroegen hulp aan de apen om te zoeken naar Sinto. Soegriwo, de koning van de apen, beloofde hun hulp te zullen verleenen, indien Romo van zijn kant Soegriwo wilde helpen in den strijd tegen diens broeder Soebali, die hem van de troon had gestooten en zijn gemalin in bezit had genomen. Romo nam deze overeenkomst aan. Soebali viel door Romo's pijl getroffen en terwijl de apenkoning zieltogend op den grond lag, verzocht hij zijn overwinnaar zich te willen belasten met de verdere opvoeding van zijn zoon Hanggodo. Soegriwo nam bezit van den troon en na een tijd trokken Romo en Lesmono verder, begeleid door Soegriwo en duizenden apen. De vier apengeneraals, Soegriwo, Hanilo, Hanoman en Hanggodo zochten met hunne legers in de 4 windstreken naar Sinto. Hanoman trok naar het Zuiden en was zoo gelukkig een broeder van Djatajoe aan te treffen, die aan de kust een kluizenaarsleven leidde. De oude vogel vertelde Hanoman, dat Rahwono over zee naar Ngalenko was gevlogen. Terstond meldden de apen

dit aan Romo, Deze zou nu graag iemand naar Ngalenko willen sturen om een boodschap over te brengen aan Sinto. Een edele strijd ontspon zich tusschen Hanoman en Hanggodo, die ieder de gevaarvolle en moeilijke taak op zich wenschten te nemen. Tenslotte moest de jonge Hanggodo toch het onderspit delven voor zijn machtigen tegenstander. Hanoman kreeg een ring van Romo en ging hiermee naar Ngalenko om het kleinood Sinto ter hand te stellen als bewijs, dat haar gemaal reeds in aantocht was, om haar te bevrijden. Hanoman vloog over de zee, gedragen door den adem van zijn hemelschen vader, Bathoro Bajoe, den Windgod. Hij bereikte Ngalenko en in den lusttuin van Dosomoeko trof hij Sinto aan in gezelschap van Tridjoto, een Raksasi en nicht van Dhosomoeko. Daar vertelde hij haar alles van Romo en de anderen. Hierna moest Hanoman naar de zijnen terugkeeren, maar de witte aap verloochende zijn aard niet. Baldadig en driest vernielde hij de prachtige boomen van het plantsoen. Men trachtte hem gevangen te nemen, maar niemand was bij machte de krachtige, lenige aap te grijpen, tot Rahwono inzag, dat hij hier niet met een gewonen aap te doen had, maar met den een of anderen godenzoon. Hij stuurde zijn machtigen zoon Indradjit op hem af en Hanoman werd door de tooverpijl van Indradjit gevangen genomen. Maar de soldaten van Indradjit omwonden den aap met allerlei soorten touw, niet wetende, dat hierdoor de kracht van de tooverketting verbroken werd. De raksoso's staken Hanoman in brand, maar door een krachtigen ruk van den sterken aap vielen de dikke touwen in stukjes uiteen en met zijn brandende staart stak Hanoman een groot deel van Ngalenko in brand, voordat hij naar Romo terug ging om rapport uit te brengen van zijn zending.

1ste tooneel.

Gamelanmelodie.

Dans van het apenleger voor Romo en Lesmono-Romo vraagt aan de apen, wie van hen uitgezonden wil worden naar Ngalenko. ..... Blindri.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

2e Tooneel.

Gamelanmelodie.

Strijd tusschen Hanoman en Hanggodo. } .. .. Sampag

3e Tooneel.

Dhosomoeko aan zijn toilet in tegenwoordigheid van zijn ministers en generaals. } ..... Ritjik-ritjik.

4e Tooneel.

Hanoman voor Sinto. Komst van Dosomoeko bij Sinto, aan wie hij zijn liefde verklaart. Hanoman vernielt de plantsoenen. } Kinanthi en Sampag.

5e Tooneel.

Strijd tusschenHanoman en Indradjit. Gevangenneming van den eerste. } ..... Sampag.

De Pentjak.

Het is een Minangkabausche vechtkunst, die zich onderscheidt van vele andere hier in Indië, doordat er zeer veel met de voeten wordt gewerkt, men kan haast zeggen, hoofdzakelijk met de voeten.

De Pentjak wordt als een soort sport door elken jongeling beoefend. Als trainplaats wordt gekozen het erf van een of ander bedehuis *(soeran)*, dat speciaal voor dat doel van alle mogelijke grassprietjes en steentjes is bevrijd en verder glad gemaakt door het met water te besproeien.

Het in de leer komen geschiedt met de noodige, geheimzinnige ceremoniën; de candidaat legt zijn aanstaanden leermeester voor een zekere hoeveelheid beras (rijst), een tros pisangs, een bedrag van ten hoogste *f* 2,50 aan geld, verder een stuk wit goed van een el of vier lengte, en dan nog een metalen wapen, meestal een mes.

Het doel van de pentjak is dat men zich leert verdedigen en zijn tegenstander op de juiste momenten de tegenaanvallen toebrengt. Het door Tarrasch in den schaakwereld geschetste: „Der Widerangriff ist die beste Verteidigung" geldt ook hier.

Men legt zich in de eerste plaats toe op lenigheid; men stuit den tegenstander niet in zijn vaart, doch tast hem aan op momenten, dat hij in zijn aanval het zwakst staat.

Waar algemeen geloofd wordt, dat de oorsprong van de pentjak te danken is aan den tijger, wordt ook zooveel mogelijk getracht de onweerstaanbaarheid, de vlugheid, de lenigheid van dezen koning der Indische wouden te bereiken.

De Randai.

Dit is een variatie van de pentjak, langzamerhand meer overhellende naar de danskunst. Men vertoont haar op feestelijke gelegenheden, wat men met de pentjak niet doet.

Op z'n keurigst uitgedost staan de jongelieden in het gelid en een ieder streeft er naar zijn bewegingen zoo sierlijk mogelijk te maken, wetende, dat er ook jonge meisjes haar donkere oogen op hen vestigen.

Bovendien is men er trotsch op, als men andere groepen van spelers kan overtreffen.

In sommige streken wordt er door een van hen bij gezongen en de laatste regel van het couplet wordt dan in koor door allen herhaald.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Tjantrik Dance. .

On request, to be excecuted after No.7.-

The so-called tjantrik dance is a dance+ excecuted by tjantriks, generally 4, some-+ times 2 or 6. The dancers are arranged in++ pairs for sake of the regularity of the fi+ gures. +

Tjantriks are pupils of a pandito (=Brah man). During their apprenticeship they all+ ways stay in the perpatan (territory be- ++ longing to the residence of the pandito)++ and there they are taught almost every- +++ thing that one should know, such as: phy- + sics, geography, philosophy, manual of ++++ arms, etc. +

Then also during this period they vow ++ to be chaste. +

Before the tjantriks appear before their teacher, they excecute together their cha-+ racteristic dance, in which are expressed + their feelings of respect to their teacher.

=======

EXTRA-CONCLUSIVE NUMBER.

BOEKWERKEN CATALOGI & PROSPECTI

ALBRECHT & Co
WELTEVREDEN

ONZE ZETMACHINES VAN BOEKEN EEN VLUGGE AFWERKING